

Ae-ran Kim

Viața mea palpitanță

Traducere din limba coreeană
și note de Iolanda Prodan

1

Când vântul se întetește, în mine se ridică o mică tornadă din cartonașele pe care sunt scrise cuvinte. Sunt uscate și plate, aidoma unor pești lăsați mult timp în adierea brizei marine. Încerc să desenez conturul cuvintelor pe care le-am rostit prima oară când eram copil. Acest cuvânt e „zăpadă”. Celălalt e „noapte”. Cel de acolo e „copac”. Sub picioare e pământul. Tu ești tu... La început am învățat despre ce e în jurul meu rostind cuvintele, apoi am început să le copiez la nesfârșit. Chiar și azi, am momente în care sunt surprins că știu numele acestor lucruri.

Când eram mic, toată ziua prindeam cuvinte din zbor. „Mamă, ce e asta? Dar aia?”, întrebam întruna, creând haos în jurul meu. Prea clare și ușoare, numele nu se lipeau de obiectele pe care le desemnau. Puneam aceleași întrebări despre ce învățasem cu o zi sau două în urmă, de parcă auzeam cuvintele pentru prima oară. Când ridicam

un deget și arătam către ceva, un șir de sunete necunoscute țâșneau printre buzele mamei și ale tatei. Lucrurile prindeau viață prin întrebările mele, aidoma unui clopoțel de vânt legănându-se. Adoram întrebarea „Ce e asta?”. Mai mult decât răspunsurile lor.

Ploaie, ziuă, vară... Am învățat multe cuvinte în viața mea. Pe unele le folosesc deseori, pe altele mai rar. Unele prind rădăcini în pământ, altele mă fac să înfloresc, încolțind în mine ca semințele de plante purtate de vânt. Când pronunțam cuvântul „vară”, aveam senzația că se transforma în ceva ce era doar al meu. Acesta era motivul pentru care întrebam mereu ce e asta. La fel simțeam și când pronunțam „pământ”, „copac” sau chiar „tu”... Nu mă mai opream din întrebat „Și asta ce e?”. De fiecare dată aveam senzația că sunetul ce îmi ieșea pe gură se răspândește în cercuri concentrice. Uneori mi se păreau mari cât tot universul meu.

Acum știi aproape toate cuvintele de care am nevoie să supraviețuiesc. Cel mai important lucru este să măsoar cu cât se mărește diametrul lor în timp ce greutatea lor scade. De exemplu, pentru cuvântul „vânt”, îmi imaginez mii de direcții în care suflă, nu doar cele patru puncte cardinale. Când rostești „trădare”, trebuie să urmărești umbra unei cruci ce se lungește pe pământ în lumina amurgului. Când spui „tu”, încerci să găsești spațiile line ce se ascund în adâncuri, sub crevase de gheață. E unul dintre cele mai dificile lucruri din lume, fiindcă vântul continuă să sufle, anotimpurile trec, iar eu nu am fost niciodată

tână. Și nici cuvintele mele nu au cunoscut vreodată tinerețea.

Primul loc în care am început să vorbesc cu universul din afara mea a fost un sat din inima munților, cu râuri limpezi și adânci. În acel loc în care râurile se despart în mai multe pâraiașe și se contopesc apoi într-un alt șuvoi, mi-am învățat numele și am făcut primii pași. În trei ani, gânguritul s-a transformat în propoziții simple. Cam tot atâția ani, părinții mei au trăit ajutați de bunicii materni. Cei mai mulți dintre săteni se întrețineau din ce produceau în grădinile proprii. Cuvintele pe care le învățam aveau, firește, legătură cu viața de zi cu zi. Așa se explică de ce primul cuvânt pe care l-a învățat vărul meu, care se uita la televizor cât era ziua de lungă, a fost „LG”. Părinții mei erau îngrijorați, auzindu-mă cât de rău stâlceam cuvintele. Speriată că e ceva în neregulă cu mine, mama a cerut sfatul părinților ei. Tata în schimb pleca la serviciu calm, spunând că copiii sunt cei mai drăgălași când stâlcesc cuvintele. Muncea pe un șantier nu departe de casa noastră, unde urma să se ridice complexul turistic Daeho. Bunicul meu, priceput la aritmetică, a construit o casă în fața terenului pe care cultiva legume, unde să găzduiască muncitorii veniți din toată țara. În casa mică, cu pereți de beton și acoperiș de ardezie, în care era mereu curent, era loc pentru patru familii. Într-una din camere locuia familia mea, adică părinții mei, care nu împliniseră 20 de ani și care încă se purtau copilărește, și eu, abia venit pe lume. Odaia cu o bucătărioară într-un colț era extrem de mică pentru trei persoane, dar părinții mei

nu se plâneau, căci nu plăteau chirie și aveau ce pune pe masă.

Bunica din partea mamei a avut mulți copii. Șase, mai exact: cinci băieți și o fată.

— Mamă, bunica mi-a spus că nu s-a înțeles niciodată cu bunicul. Și atunci de ce au făcut așa de mulți copii? am întrebat-o într-o zi.

— Ți-ai dat și tu seama? Și eu am fost curioasă și am întrebat-o, dar...

Mama s-a oprit, apoi a continuat rușinată:

— Mi-a spus că o făcea rar, dar temeinic, cu simț de răspundere... Uite de aia rămânea grea din prima.

Mama era mezina familiei, iar în copilărie era poreclită Domnița Pulică. Născută și crescută într-o casă plină de bărbați care vorbeau porcșos, suduia la tot pasul, scoțând pe gură niște înjurături mizerabile ce nu se potriveau cu chipul ei frumos de fetiță gingașă. Când mi-o imaginam pe micuța inocentă alergând pe ulițe și spurcând sătenii de mama focului, mă simțeam mai apropiat de ea. Și azi e la fel de temperamentală, dar nu mai vorbește așa de colorat. Probabil, cu timpul, și-a dat seama că problemele din lumea asta nu se rezolvă doar invocând organul cu pricina. Mai concret, atunci când a fost exmatriculată fiindcă rămăsese însărcinată cu mine, când cei cinci unchi ai mei erau să-l omoare în bătaie pe tata, când trebuia să îndure strângând din dinți mofturile clientelor mai tinere decât ea care mâncau la restaurantul unde lucra sau când citea șocată facturile exorbitante de la spitalul unde eram îngrijit, oricât își frământa

creierii, nu reușea să găsească un răspuns la întrebarea „de ce”.

Bunicul meu nu l-a avut la inimă pe ginerele lui încă de la prima întâlnire. Motivul principal era că, citez, „un puțoi a făcut alt puțoi”. Al doilea motiv era că așa-zisul cap de familie, adică tata, nu avea din ce să-și întrețină femeia și copilul, lucru absolut natural pentru un elev de 17 ani. Când cei doi bărbați s-au așezat față în față prima oară, bunicul a sărit peste introducere și l-a întrebat scurt și la obiect:

— Ia zi, ce știi să faci cel mai bine?

Discuția a avut loc după ce uraganul de plânsete și țipete declanșat de mama, care anunțase că e gravidă, trecuse deja peste casa noastră. Așezat în genunchi, tata a bâiguit timorat:

— Tată-socrule, sunt foarte bun la taekwondo.

Bunicul a scos un icnet dezaprobat. E adevărat că tata avea un talent special pentru taekwondo – intrase la cel mai mare liceu sportiv din prefectură –, dar nu-și putea întreține familia din sport. Panicat de tăcerea bunicului, tata, care habar nu avea de acest adevăr implacabil, a întrebat cu inocență:

— Doriți să vă fac o demonstrație?

A strâns pumnii – mișcare care pentru orice spectator de pe margine însemna un atac iminent asupra adversarului –, dar bunicul, deși a tresărit și s-a ferit instinctiv, și-a continuat cu calm interogatoriul:

— Crezi că o să ai ce pune pe masă dacă îți agiți pumnii în aer?

— Ăăă... După ce termin liceul, aş putea să mă angajez la o sală de taekwondo..., a răspuns şovăielnic, conştient că nu va mai călca la şcoală.

Bunicul, care nu se aştepta să primească un răspuns impresionant, a hotărât să-i mai dea o şansă.

— Şi la ce mai eşti bun?

Prin mintea tatei se perindau diverse variante de răspuns. „Sunt nemaipomenit la bătăile de stradă...” Nu, nu putea risca să-i iasă așa ceva pe gură, altfel tata-socrul l-ar fi plesnit. „Ăăă... Mă iau în gură cu profesorii. Şi la asta sunt bun...” Nici asta... Tata-socrul nu părea dornic să audă așa ceva.

„Chiar așa? La ce sunt bun?”

Tata s-a luat cu mâinile de cap şi după câteva clipe de agonie, în care şi-a stors creierii cu disperare, a recunoscut în faţa bătrânului care îl privea sfredelitor:

— Tată-socrule, nu ştiu nici eu la ce sunt bun.

N-a apucat să închidă gura şi s-a şi luminat, dar a ținut în el: „A, da... Renunţ repede... La asta sunt bun”.

După ce ginerele a plecat, bunicul a concluzionat sarcastic, şocat de descoperirea făcută:

— Derbedeul ăsta nu ştie decât să toarne plozi.

— E şi ăsta un talent, a bombănit bunica, care îmbătrânise şi ea destul ca să nu-l mai creadă când se plângea.

Mama, cu bretonul tras într-o parte şi prins cu o agrafă, şedea lângă ei cu o mină gravă şi nu scotea un sunet. Bunicul privea pierdut în gol. Părea mai dezamăgit de prostul-gust al fiicei sale decât de greşeala făcută.

— Un bărbat fără bani ar trebui cel puţin să fie orgolios, să se dea mare, dar ăsta e... Cum să zic? Bubuie de prostie...

Dar bunicul îl citise complet greșit pe tata. E drept, nu-l ducea capul, dar era un idiot impulsiv și curajos, cu alte cuvinte, cea mai periculoasă specie de idiot. Așa se explică de ce, în ziua nunții, s-a bătut cu bărbatul care oficia căsătoria, apoi și-a lăsat baltă nevasta ca să iasă la băut cu băieții, exact ca în *Mitul lui Jilmajae*¹. Credul și naiv, apleca urechea la sfaturile amicilor lui, aventurându-se în felurite „idei de afaceri” cu care o dădea în bară de fiecare dată. Într-o zi, când l-am întrebat pentru o temă care e mottoul familiei noastre, mi-a răspuns nonșalant: *Bung wu yu sin*, adică „încredere între prieteni”. Mottoul, înrămat și atârnat pe un perete în casa noastră, fusese scris în patru ideograme de un bătrân de la un magazin de suveniruri, iar tata îl cumpărase când fusese în excursie cu prietenii la templul budist Bulguksa. Uneori, mama îl lua peste picior și tăia două ideograme din mijloc, rezultând *bungsin*, adică „idiot”. Unii ar fi țistuit scandalizați, criticând-o pe tânăra soție că e prea răutăcioasă cu bărbatul ei, dar, pentru o femeie care nu cunoștea sensul expresiilor de origine chineză scrise în patru ideograme – de pildă, pentru ea, *bu ja yu chin*, care înseamnă „înțelegere între părinți și copii”, se traducea drept „trebuie să te porți frumos cu prietenii bogați” –, era o reacție cât se poate de naturală.

Bunicul i-a spus apăsător să-și termine școala. Era evident că nu îl mai primeau înapoi la liceu după ce lăsase

---

1. Titlul unei antologii de poeme de Seo Jeong-ju (1915-2000), publicată în 1975. Poemul *Mireasa* e povestea unui soț care-și părăsește soția în noaptea nunții, bănuind-o că îl înșală. Se întoarce la ea cincizeci de ani mai târziu, găsind în locul ei un morman de cenușă.

o fată însărcinată, dar ca să aibă o diplomă se putea înscrie la o școală din apropiere, care ducea lipsă de elevi. Bunicul era gata să-l imploră pe directorul celui mai mediocru liceu, dar, în micul sat unde zvonurile se răspândeau cu iuțeala fulgerului, nicio școală nu a vrut să-l primească pe tata. Toți spuneau că așa un specimen îi va strica și pe ceilalți elevi și va distruge reputația școlii. Bunicul, care se împăuna că e unul dintre oamenii de vază din sat, s-a simțit umilit și, constrâns de împrejurări, a început să-l bată pe tata la cap să-și caute ceva de lucru pe șantier, fiindcă „Un bărbat adevărat are un loc de muncă”. Era o oportunitate grozavă să-și asume responsabilitatea întreținerii unei familii și să înțeleagă că viața nu e doar lapte și miere. În realitate, nu era un sfat părintesc, din toată inima, ci o strategie bine calculată, de a-și pedepsi ginearele câteva luni fiindcă îndrăznise să se atingă de unica lui fiică. Bunicul nu a uitat să-i recomande apăsător ca în timpul liber să se pregătească să obțină o diplomă, chiar de ar fi să învețe pe brânci noaptea. Pentru tata, odrasla unei familii sărace care nu-l putea ajuta cu nimic, poruncile lui tata-socrul erau sfinte. Odată cu politica de descentralizare, autoritățile locale urmăreau să transforme regiunea într-un paradis turistic, sub sloganul „Daeho, orașul ideal pentru distracție”. Cel mai important proiect viza lărgirea albiei râului și construirea unui canal, un fel de parc natural de distracții în care turiștii să admire peisajul plimbându-se pe râu cu barca. Pe termen lung, câteva sate, inclusiv cel al părinților mei, urmau să fie rase de pe fața pământului. Dimineața, tata pleca pe șantier cu ceilalți muncitori care locuiau în aceeași casă cu noi. Colegii îl îndrăgeau, dar și râdeau de el, strigându-l

„ginerică Han”. Bărbații mai în vârstă îl băteau pe umăr și încercau să-l încurajeze:

— Nu-ți face griji, ești norocos. În satul ăsta ești considerat bărbat abia după ce te însori. Hi, hi, hi, Choi s-a ales cu un ginere gratis, spuneau apoi, chicotind.

La început, tatei i-a plăcut munca pe șantier. Glumele și pălăvrăgeala amicală între colegi îl binedispuneau, crescuse în ochii socrilor și își consuma vigoarea și energia de adolescent. În liceu fusese snopit în bătaie de prea multe ori de colegii mai mari, așa că noua viață nu putea fi mai bună de atât. Mândru de munca pe care o făcea, îi venea să se urce în vârful dealului, să-și sfășie cămașa și să strige din toți bojocii: „Da! Asta-i viața adevărată!”, dar n-a avut nevoie decât de trei zile să înțeleagă cât de grea, extenuantă și copleșitoare e munca fizică, mai ales când ești obligat să muncești ca să ai ce pune pe masă.

Tata a aflat că mama e însărcinată la o cafenea din apropiere de autogara frecventată de elevii de gimnaziu și de liceu. Mama avusese deja câteva întâlniri la cafe-neaua cu pricina. Odată, un băiat de la liceul agricol, pe care i-l prezentaseră kolegele la o întâlnire pe nevăzute, a venit la liceul de fete la care învăța ea. Urcat pe motocicletă, a înconjurat de cinci ori curtea școlii, apoi, ridicând motocicleta pe roata din spate, a urlat ca un descrieriat „Mi-ra, te iubesc!” de trei ori, apoi a dispărut în trombă, lăsând în urmă un nor de praf. Nu e nevoie să mai spun că, după momentul romantic, toate fetele pe nume Mi-ra din școală – Kim Mi-ra, Park Mi-ra, Choi Mi-ra, adică maică-mea, și altele – au fost chemate în cancelarie și luate la întrebări și muștruluite pe rând. Itinerarul întâlnirilor

dintre fete și băieți începea la cafenea și continua cu karaoke. Maică-mea se amuza copios când îi vedea pe băieții timizi de la liceele agricole și tehnice, care nu scoteau un sunet la cafenea, dezlănțuindu-se în sala de karaoke. Împingeau masa într-un colț al camerei și începeau să danseze frenetic pe șlagărele lui Seo Taiji sau Deux. Sala de karaoke, întunecată și înghesuită, se zguduia din temelii pe versuri precum „Timpul nu se oprește în loc. Yo!” sau „Dacă vreau să te am, trebuie să fiu curajos”. Când o fată termina de cântat prima strofă a unui duet și punea încet microfonul pe masă, băiatul îndrăgostit de ea sărea ca ars și îl lua ca să continue cântecul. Băieții care deja își pierduseră mințile din cauza chipului angelic al mamei se mai îndrăgosteau și de vocea ei divină când începea să cânte. Abia apuca să pună microfonul pe masă, că se și întindea un snop de mâini de băieți să-l ia. În provincie erau vreo cinci licee, și profesionale, dar și teoretice, dar puțini băieți îi plăceau mamei. Din punctul ei de vedere, cei de la liceele industriale și agricole erau mai plini de viață decât cei de la teoretic și știau să cheltuie banii fără să se zgârcească. Cu toate acestea, nu putea rămâne indiferentă la șarmul băieților de la liceele teoretice, care arătau o încredere în sine ireală. Tata a fost primul băiat de la un liceu cu program sportiv pe care l-a cunoscut mama. Nu s-au cunoscut la o întâlnire pe nevăzute pusă la cale de prietenele ei, ci dintr-o pură întâmplare, într-un loc cu totul neașteptat. În el mama a găsit un amestec din tot ce o atrăgea la alți băieți. Concret, avea mândria celui care e apreciat pentru talentul lui, fie el cât de mic, dar și un subtil complex de inferioritate